Teaching Guide				
Identifying Data				2019/20
Subject (*)	Development and Prevention of Addictive Behaviours		Code	652G03035
Study programme	Grao en Educación Social			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	2nd four-month period	Fourth	Optional	6
Language	Spanish			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Psicoloxía			
Coordinador	Ferradás Canedo , María del Mar	E-mail	mar.ferradasc@udc.es	
Lecturers	Ferradás Canedo , María del Mar	E-mail	mar.ferradasc@udc.es	
Web				
General description	O uso, abuso e dependencia de substancias, así como as adicións psicolóxicas, constitúen unha problemática socio-comunitaria de grande vixencia. A materia "Desenvolvemento e prevención de condutas aditivas" pretende introducir ao alumnado de Educación Social no campo das adicións, co fin de dotarlle das ferramentas conceptuais e metodolóxicas necesarias para a súa prevención desde unha perspectiva socioeducativa. En concreto, ao longo do curso se analizarán os principais factores intervintes no inicio e mantemento das condutas aditivas, estudándose as súas repercusións a nivel persoal, laboral, social e comunitaria. Dacordo con elo, proporcionaranse diversas pautas e medidas dirixidas a súa prevención no contexto familiar, escolar e socio-comunitario.			

Study programme competences	
Code	Study programme competences
A1	Coñecer os campos da educación social e recoñecer novos ámbitos emerxentes.
A4	Distinguir os estadios evolutivos das persoas, e interpretar as súas implicacións educativas.
A5	Identificar e analizar os factores contextuais que afectan os procesos de intervención socioeducativa.
A7	Aplicar metodoloxías educativas e dinamizadoras da acción socioeducativa.
A8	Detectar factores de vulnerabilidade, de exclusión e de discriminación social que dificulten a inclusión social, escolar e laboral de persoas e colectivos.
A12	Mediar en situacións de risco e conflito.
A14	Identificar e emitir xuízos razoados sobre problemas socioeducativos para mellorar a práctica profesional.
A17	Formar axentes de intervención socioeducativa e comunitaria.
A21	Deseñar e implementar procesos de avaliación de programas e estratexias de intervención socioeducativa en diversos contextos.
B1	Elaborar, analizar, sintetizar, valorar e transmitir criticamente a información.
B2	Redactar e presentar informes técnicos, memorias, regulamentos ou calquera outro documento básico que contribúa a regular a acción socioeducativa.
B3	Xerar a cultura profesional colaborativa, fomentando o traballo en rede e integrándose en grupos interdisciplinares con iniciativa e responsabilidade.
B4	Deseñar e impulsar espazos socioeducativos en contextos de diversidade atendendo á igualdade de xénero, á equidade e respecto aos dereitos humanos, favorecendo o empoderamento das persoas e colectivos ubicados en situacións de desvantaxe social.
B5	Capacidade de mostrar actitudes coherentes coas concepcións éticas e deontolóxicas propias da profesión.
B6	Adquirir e dominar habilidades comunicativas que permitan transmitir información, ideas e propostas a diversas audiencias.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
Coñecer e comprender as bases conceptuais e fundamentos teóricos da prevención de condutas aditivas.	A1 A14 A17	B3	C4 C8
Discriminar as similitudes e diferenzas entre as adiccións químicas e psicolóxicas.	A14		
Estudar as consecuencias físicas, psicolóxicas e sociais das adiccións.	A8 A12		
Analizar os principais factores predispoñentes e precipitantes das condutas aditivas	A4 A5	B1 B2	
Valorar as aportacións da Educación social á intervención nas adiccións.	A8	B5	C7
Coñecer iniciativas e intervencións socioeducativas de orde preventiva no eixo das adiccións a sustancias e adiccións psicolóxicas.	A7 A21	B4 B6	C1 C6

Contents	
Topic	Sub-topic
MÓDULO I: Aproximación conceptual ás adicións.	1.1. Límites entre as condutas normais e as condutas aditivas. 1.2. Clasificación das adicións. 1.3. Semellanzas e diferenzas entre as adicións químicas e as psicolóxicas. 1.4. Características das condutas aditivas. 1.5. Factores de inicio y mantemento das adicións.
MÓDULO II: Adicións psicolóxicas.	2.1. Xogo patolóxico. 2.2. Adición ao sexo. 2.3. Adición ás compras. 2.4. Adición á comida. 2.5. Adición ao traballo. 2.6. Adición ao exercicio físico. 2.7. Adición ao móvil. 2.8. Adicción a Internet. 2.9. Otros tipos de adicciones psicológicas.
MÓDULO III: Adicións químicas.	3.1. Adición ao alcohol. 3.2. Adición á nicotina. 3.3. Adición ás anfetaminas. 3.4. Adición ao cannabis. 3.5. Adición aos alucinóxenos. 3.6. Adición aos inhalantes. 3.7. Adición á cocaína. 3.8. Adición aos opiáceos. 3.9. Adición a outros tipos de drogas.
MÓDULO IV: Prevención de condutas aditivas.	4.1. Tipos de prevención. 4.2. Obxectivos a conseguir no tratamento de cualqueira dependencia. 4.3. Liñas de intervención comúns a todas as adicións. 4.4. Prevención de recaídas: estratexias de intervención. 4.5. Programas de prevención: deseño, avaliación e intervención.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours

Collaborative learning	A4 A5 A7 A8 A14 B1 C4	2	6	8
Directed discussion	A1 A5 A8 A12 A14 A21 B5 B6 C1 C2	4	4	8
Case study	A1 A5 A7 A8 A12 A14 B4 B5	5	5	10
Student portfolio	A5 A7 A8 A14 A17 A21 B1 B3 B5 C4 C8	3	15	18
Mixed objective/subjective test	A1 A5 A8 A14 A21 B1 B5 C4	3	32	35
Summary	A14 B1 B2 C4	4	6	10
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A5 A8 A16 A21 B4 C7	15	15	30
Problem solving	A5 A8 A12 A14 A21 B1 B4 C4	2	2	4
Simulation	A7 A12 A21 C4	2	2	4
Document analysis	A5 A8 A14 B1 B5 C4 C6	2	6	8
Personalized attention		15	0	15
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	**Description**
Collaborative learning	Tanto nas sesións expositivas como interactivas proporanse actividades en pequeno grupo co obxectivo de favorecer a aprendizaxe mutua (planificación conxunta, comunicación multidireccional, etc.).
Directed discussion	O profesorado guiará o debate sobre diversas temáticas relativas ás adicións co obxectivo de promover o debate grupal, o intercambio de opinións e experiencias, etc.
Case study	Ao longo das sesións interactivas formularanse algunhas casuísticas relacionadas coa adición co obxecto de analizar en profundidade as súas causas, factores mantedores e consecuencias.
Student portfolio	Cada estudante deberá recompilar todas as actividades propostas nas sesións interactivas nun dosier que entregará ao final do cuadrimestre, nunha data a sinalar polo profesorado. A entrega deste dosier é individual.
Mixed objective/subjective test	Para a avaliación dos contidos abordados nas sesións expositivas o alumnado deberá efectuar unha proba mixta que incluirá preguntas tipo test e outras de resposta curta (preguntas a respostar cunha palabra ou en poucas liñas, de completar, de poñer un exemplo, unha definición dalgún termo relevante, etc.).
Summary	Consiste nunha síntese dos principais contidos traballados. É un recurso óptimo para facilitar a comprensión do texto e a concentración persoal sobre o material obxecto de estudo. É tamén unha axuda importante para o repaso e a preparación de exames.
Guest lecture / keynote speech	As sesións expositivas serán desenvolvidas polo profesorado mediante presentacións en power point dos principais contidos de temario.
Problem solving	Entre as actividades propostas ao longo do curso, desenvolveranse algunhas nas que o alumando deberá aportar solucións a problemas formulados en relación ás adicións.
Simulation	Técnica de dinámica de grupos que ten como obxectivo axudar a desenvolver a perspectiva social e a empatía mediante a representación de diferentes papeis dentro de situacións conflitivas onde interveñen diferentes posturas que teñen que ser combinadas. Utilízase para traballar as relacións interpersoais, o comportamento, os valores e as actitudes.
Document analysis	Durante o desenvolvemento das sesións expositivas e interactivas proporcionaranse diversas fontes audiovisuais e escritas relacionadas cos contidos do temario co obxectivo de que o alumnado analice e comprenda os aspectos psicolóxicos e sociais implicados nas adicións.

Personalized attention	
Methodologies	**Description**

Student portfolio Mixed objective/subjective test	Tanto a preparación do exame como a realización das actividades que se incluirán no portafolio serán obxecto de atención individualizada ao longo do curso durante as horas de titorías.

Assessment			
Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Student portfolio	A5 A7 A8 A14 A17 A21 B1 B3 B5 C4 C8	En relación co portafolio valorarase: - A adecuación metodolóxica das propostas de traballo. - A profundidade do contido. - O dominio das aplicacións empregadas na elaboración das propostas educativas. - A utilización de fontes documentais complementarias e actuais. - A presentación e a claridade na exposición.	50
Mixed objective/subjective test	A1 A5 A8 A14 A21 B1 B5 C4	- Nas preguntas tipo test, definiranse diversas alternativas de resposta onde só unha será a correcta. Penalizaranse os erros nas respostas. - Nas preguntas de resposta aberta, valorarase a precisión e claridade nas respostas, de tal xeito que o estudante amose un axeitado dominio e comprensión dos contidos avaliados.	50

Assessment comments

OPCIÓN A
Alumnado con dedicación completa: asistencia/participación nas actividades de clase igual ou superior ao 85%:
a) Elaboración e presentación do portafolio (50%).
b) Exame escrito (tipo proba mixta) sobre os contidos da materia (50%).
OPCIÓN B
Alumnado cunha asistencia/participación nas actividades de clase inferior ao 85% e alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, segundo establece a "Norma que regula o réxime de dedicación ao estudo e a permanencia e a progresión dos estudantes de grao e mestrado universitario na Universidade daCoruña" (aprobada en Consello de Goberno de 28 de xuño de 2016):
Exame escrito sobre os contidos teórico-prácticos da materia (100%).
OBSERVACIÓNS ADICIONAIS:
Para o alumnado asistente (opción A):
1. Para superar a materia é necesario obter unha puntuación do 50% do peso de cada unha das partes obxecto de avaliación (dossier e proba mixta).
2. O dossier presentarase antes da data do exame oficial (para presentarse ao exame é condición indispensable ter presentado o dossier).
Para todo o alumnado (opcións A e B):
1. A convocatoria de xullo estará sometida aos mesmos criterios que a convocatoria de xaneiro.
2. Segundo establecen as "Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario (aprobada o 19/12/2013 e modificada o 30/04/2014) no Art. 21.2: Considerarase como ?Non presentado? (NP) a aquel estudante que, estando matriculado na materia, non concorra ás distintas actividades de avaliación que se establecen para o curso académico.
Así, será cualificado como ?Non presentado? cando:
a) Non complete o proceso de avaliación continua, nas condicións que figure na guía docentes, ou
b) Non se presente á proba do período oficial de avaliación.

Sources of information

Basic	- Becoña, E. (2000). Los adolescentes y el consumo de drogas. Papeles del Psicólogo, 77, 25-32 - Becoña, E. (2002). Bases científicas de la prevención de las drogodependencias. Madrid: Ministerio del Interior - Becoña, E. y Calafat, A. (2005). Los jóvenes y el alcohol. Madrid: Pirámide - Becoña, E. y Martín, E. (2004). Manual de intervención en drogodependencias. Madrid: Editorial Síntesis - Becoña, E. y Vázquez, F. (2001). Heroína, cocaína y drogas de síntesis. Madrid: Editorial síntesis - Corral, P., Echeburúa, E. e Irureta, M. (2005). Perfil psicopatológico diferencial de las mujeres ludópatas: implicaciones para el tratamiento. Análisis y Modificación de Conducta, 31, 539-556 - Echeburúa, E. (1994). Evaluación y tratamiento de los trastornos adictivos. Madrid: Fundación Universidad-Empresa - Echeburúa, E. (2001). Abuso de alcohol. Madrid: Editorial síntesis - Echeburúa, E. (2005). Retos de futuro en el tratamiento del juego patológico. Adicciones, 17(1), 11-16 - Echeburúa, E. (2012). ¿Existe realmente la adicción al sexo?. Adicciones, 24(4), 281-286 - Echeburúa, E., Becoña, E. y Labrador, F. J. (Coords.) (2010). El juego patológico. Avances en la clínica y en el tratamiento. Madrid: Pirámide - Echeburúa, E. y Corral, P. (1997). Evaluación y tratamiento de un caso clínico de alcoholismo. Madrid: Pirámide - Echeburúa, E. y Corral, P. (2008). Juego responsable: ¿una alternativa para la prevención y el tratamiento de la ludopatía?. Adicciones, 20(4), 321-326 - Echeburúa, E. y Corral, P. (2010). Adicción a las nuevas tecnologías y a las redes sociales en jóvenes: un nuevo reto. Adicciones, 22(2), 91-96 - Echeburúa, E., Labrador, F. J. y Becoña, E. (Coords.) (2009). Adicción a las nuevas tecnologías en adolescentes y jóvenes. Madrid: Pirámide - Echeburúa, E. y Requesens, A. (2012). Adicción a las redes sociales y nuevas tecnologías en niños y adolescentes. Madrid: Pirámide - Fernández-Montalvo, J. y Echeburúa, E. (1997). Manual práctico del juego patológico. Madrid: Pirámide - Fernández-Montalvo, J. y Echeburúa, E. (1998). Laborodependencia: cuando el trabajo se convierte en adicción. Revista de Psicopatología y Psicología Clínica, 3(2), 103-120 - Labrador, F. J. (Coord.) (2011). Técnicas de modificación de conducta. Madrid: Pirámide - López, A. y Becoña, E. (2006). El craving en personas dependientes de la cocaína. Anales de Psicología, 22(2), 205-211 - Maciá, D. (1996). Las drogas: conocer y educar para prevenir. Madrid: Pirámide - Servicio Extremeño de Salud (2008). Manual de intervención en juego patológico. Badajoz: Junta de Extremadura
Complementary	- APA (2014). DSM 5. Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales. Buenos Aires: Panamericana - Bach, E. y Forés, A. (2010). La asertividad para gente extraordinaria. Barcelona: Plataforma Editorial - Beck, A. T., Wright, F. D., Newman, C. F. y Liese, B. S. (1999). Terapia cognitiva de las drogodependencias. Barcelona: Paidós - Caballo, V. E. (1993). Manual de evaluación y entrenamiento de las habilidades sociales. Madrid: Siglo XXI - Ellis, A., McInerney, J. F., DiGiuseppe, R. y Yeager, R. J. (1992). Terapia racional-emotiva con alcohólicos y toxicómanos. Bilbao: Desclée De Brouwer - Graña, J. L. (1994). Conductas adictivas. Teoría, evaluación y tratamiento. Madrid: Debate - Lega, L. I., Caballo, V. E. y Ellis, A. (2009). Teoría y práctica de la terapia racional emotivo-conductual. Madrid: Siglo XXI - Robles, H. y Peralta, M. I. (2009). Programa para el control del estrés. Madrid: Pirámide

Recommendations
Subjects that it is recommended to have taken before
Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus
Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.